

Tillsynsenheten
Marianne Runhage
010-240 50 84
marianne.runhage@msb.se

Marknadskontrollplan 2016

enligt krav i 24 § punkt 5 förordning (2010:1075) om
brandfarliga och explosiva varor och i artikel 18 punkt 5
förordning 765/2008/EG om ackreditering och
marknadskontroll

Utformad i enlighet med riktlinjer för utformning av
marknadskontrollplaner antagna av Marknadskontrollrådet
2014-11-21.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
1 Bakgrund och syfte	3
2 Allmänna mål för marknads kontroll	3
3 Specifika mål för MSB:s marknads kontroll	4
4 Rättslig grund	4
4.1 Horisontella rättsakter	4
4.2 MSB:s bemyndiganden	5
4.3 Tolkningar och avgränsningar	12
5 Kontrollmetoder	12
5.1 Reaktiv marknads kontroll	12
5.2 Proaktiv marknads kontroll	12
5.3 Övriga insatser	13
6 Principer för urval av produkter att kontrollera	13
7 Samverkan	14
8 Kostnader/resurser	14

1 Bakgrund och syfte

En av EU:s grundprinciper är den fria marknaden. Den fria marknaden innebär att ekonomiska aktörer själva har förtroendet, och ansvaret, att säkerställa att en produkt är säker och uppfyller alla krav. En eventuell myndighetskontroll sker i efterhand. Ansvaret för att tillgängliga produkter uppfyller lagstiftningens krav ligger således på de ekonomiska aktörerna, i första hand tillverkare/importör och i viss mån distributör. I det fall de ansvarigas egenkontroll inte fungerar i distributionsledet kan felaktiga och/eller farliga¹ produkter också upptäckas av myndigheter och tvingas bort från marknaden om de inte korrigeras. Bristfälliga produkter kan upptäckas vid de ekonomiska aktörernas egna kontroller av produkternas kvalitet i distributionsledet; av tullmyndigheterna vid EU:s yttre gräns eller vid myndigheters kontroll av att produkter uppfyller alla krav, s.k. marknadskontroll.

Ett av Sveriges åtaganden som medlem i EU är således att bedriva marknadskontroll. Marknadskontroll ska organiseras och bedrivas på ett tillräckligt effektivt sätt och i tillräcklig omfattning. I Sverige är uppgiften fördelad på ett antal marknadskontrollerande myndigheter som samordnas av Marknadskontrollrådet vars sekretariat finns placerat på SWEDAC.

Den svenska lagstiftningen, vilken reglerar myndigheternas mandat för marknadskontroll, är snarare uppdelad på risker än på produkter. En produkt kan därför omfattas av ett flertal lagstiftningar och därmed ett flertal marknadskontrollerande myndigheter. Det är därför viktigt med en samordning av myndigheternas marknadskontroll.

Denna marknadskontrollplan är utformad enligt de riktlinjer som antagits av Marknadskontrollrådet den 21 november 2014.

2 Allmänna mål för marknadskontroll

Med marknadskontroll menas² all den verksamhet som bedrivs och de åtgärder som vidtas av ansvarig myndighet för att se till att produkter som tillhandahålls på marknaden uppfyller gällande krav. Marknadskontrollen syftar till att skydda arbetstagare, konsumenter och andra användares säkerhet och hälsa samt miljön. Marknadskontrollen syftar även till att säkerställa likvärdiga konkurrensförhållanden mellan ekonomiska aktörer och därmed bidra till att förhindra illojal konkurrens.

---

¹ Produkter som inte uppfyller alla krav är farliga enligt definition i Produktsäkerhetslagen.

² Enligt definition i förordning (2014:1039) om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn

Effekten av en åtgärd ökar om den genomförs samlat i flera nationer eftersom lagstiftningen följer nationsgränserna samtidigt som produkterna omfattas av principen om fri rörlighet.

3 Specifika mål för MSB:s marknadskontroll

MSB ska bedriva proaktiv och reaktiv marknadskontroll i samverkan och samarbete med andra marknadskontrollmyndigheter och Tullverket.

Under 2016 är målet för marknadskontrollen att

- Resultat och erfarenheter från verksamheten har redovisats i en nationell bild som kommunicerats med berörda aktörer.
- Inkommande marknadskontrollärenden har handlagts löpande (reaktiv marknadskontroll).
- Proaktiv marknadskontroll har prioriterats enligt verksamhetsplanen 2016 vilken fastställs i januari 2016.
- Inom ramen för Marknadskontrollrådet har MSB deltagit i möten samt genomfört andra uppgifter som föranletts av dessa möten. Samordning har även genomförts med andra marknadskontrollerande myndigheter.

Under 2017 och 2018 är inriktningen fortsättningsvis att prioritera reaktiv marknadskontroll, metodutveckling samt proaktiv marknadskontroll av ännu inte bestämda produktgrupper.

4 Rättslig grund

4.1 Horisontella rättsakter

Medlemsstaternas organisering av marknadskontroll samt gränskontroll regleras i EU-förordning 765/2008 om ackreditering och marknadskontroll. Vissa definitioner och begrepp definieras i beslut 768/2008/EG, vilket också harmoniserar hur direktiv om varor ska utformas.

Förordning (2014:1039) om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn ger information om vilka svenska myndigheter som ska bedriva marknadskontroll samt anger allmänna riktlinjer för hur kontroll samt samordning ska ske. Förordningen särskiljer inte harmoniserade och icke harmoniserade produkter.

I det fall nationella tekniska regler tillämpas på en vara som lagligen säljs i en annan medlemsstat ska handläggningsordningen i förordning 764/2008/EG tillämpas.

MSB:s bemyndiganden framgår nedan under avsnitt 4.2.

Det allmänna produktsäkerhetsdirektivet (GPSD 2001/95/EG) omfattar också krav på marknadskontroll. Detta direktiv har genomförts i Sverige genom produktsäkerhetslagen (2004:451) och produktsäkerhetsförordningen (2004:469). Lagen ställer krav på att varor och tjänster som säljs till privatpersoner ska vara säkra. Enligt 3 § produktsäkerhetsförordningen ska de statliga myndigheter som enligt någon annan författning har tillsyn över efterlevnaden av särskilda bestämmelser om produktsäkerhet i fråga om vissa varor, tjänster eller risker även vara tillsynsmyndighet enligt produktsäkerhetslagen.

En myndighet med tillsynsansvar ska enligt 9 § produktsäkerhetsförordningen

- upprätta, genomföra och följa upp program för sin tillsyn över olika typer av varor, tjänster och risker,
- följa upp vetenskapligt och tekniskt kunnande i frågor som rör produktsäkerhet och
- regelbundet utvärdera och se över sin tillsynsverksamhet

Bestämmelser om CE-märkning finns i artikel 30 i EG-förordning 765/2008 om ackreditering och marknadskontroll och i lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll.

4.2 MSB:s bemyndiganden

MSB:s ansvar för marknadskontroll regleras dels i 22 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE), i 10 § p 5 förordning (2006:311) om transport av farligt gods samt i 3 § produktsäkerhetsförordningen (2004:469). MSB:s marknadskontrollmandat omfattar därmed

- produkter som regleras i föreskrifter som utfärdats med stöd av LBE samt brandfarliga och explosiva varors egenskaper, t ex ammunition
- transportabla tryckbärande anordningar reglerade i föreskrifter som utfärdats med stöd av lagen (2006:263) om transport av farligt gods (LFG)
- tillämpning av produktsäkerhetslagen på produkter som omfattas av marknadskontrollmandatet i det fall en fara är oreglerad eller otillräckligt reglerad eller då en farlig produkt måste tas bort från marknaden eller återkallas från konsument.

Den marknadskontroll som MSB bedriver grundar sig på följande rättsakter:

**Myndigheten för
samhällsskydd och beredskap**

Datum
2015-11-20

Diariennr
2015-6261

6 (14)
Utgåva
1.0

Horisontellt regelverk Lag	Förordning/föreskrift	Direktiv/ EU-förordning	Tillsynsuppdrag	Omfattning / Produktgrupper
Produktsäkerhetslag (2004:451)		Direktiv 2001/95/EG om allmän produktsäkerhet	24 § PSL Tillsynen skall utövas av en myndighet som regeringen bestämmer.	Varor och tjänster Skydd av konsument
	Produktsäkerhetsförordningen (2004:469)		En statlig myndighet som enligt någon annan författning har tillsyn över efterlevnaden av särskilda bestämmelser om produktsäkerhet i frågor om vissa varor, tjänster eller risker är dock tillsynsmyndighet även enligt produktsäkerhetslagen och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.	
	Förordning (2014-1039) om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn		Marknadskontrollerande myndigheter pekas ut, bl a MSB Marknadskontroll omfattar såväl harmoniserade som oharmoniserade varor	Produkter som regleras i sektorslagstiftningen
		EG förordning 765/2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter	Reglerar bl a medlemsstaternas organisering och genomförande av, marknadskontroll, informationsdelning och samordning med andra samt kontroll av produkter från 3:e land (gränskontroll).	Harmoniserade produkter
		EG förordning 764/2008 om ömsesidigt erkännande	Reglerar kommunikationen med motpart vid kravställande efter kontroll av varor som underställs nationella tekniska krav men som lagligen säljs i annan medlemsstat. Gäller endast produkter eller aspekter som inte omfattas av krav i direktiv eller EES-regel.	Produkter som omfattas av nationella regler som inte har harmoniserats
		EG beslut 768/2008/EG om gemensam ram för saluföring av produkter		
	Proposition 2008/09:187 med förslag till lagstiftningsåtgärder och praktiska arrangemang för att tjänstedirektivet ska få genomslag i Sverige.	Direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden.		
Sektorielt regelverk Lag	Förordning/föreskrift	Direktiv/ EU-förordning	Tillsynsuppdrag	Omfattning / Produktgrupper

Datum
2015-11-20

Diariennr
2015-6261

7 (14)
Utgåva
1.0

Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor			22 § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap utövar marknads kontroll över 1. brandfarliga och explosiva varors egenskaper, utsläppande och tillhandahållande på marknaden, samt 2. sådana produkter som används för hanteringen av brandfarliga och explosiva varor och för vilka myndigheten har utfärdat föreskrifter.	Produkter för vilka MSB har utfärdat föreskrifter oavsett om brukaren är privatperson eller näringsidkare samt brandfarliga och explosiva varors egenskaper, t ex ammunition
	Förordning (2010:1075) om brandfarliga och explosiva varor		Marknadskontroll 23 § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap är i fråga om brandfarliga och explosiva varor samt sådana produkter som används för hanteringen av brandfarliga och explosiva varor för vilka myndigheten har utfärdat föreskrifter marknadskontrollmyndighet enligt artikel 19, 24.2, 26, 27.2, 28 och 29 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknads kontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93. 24 § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska i enlighet med förordning 765/2008 och i fråga om brandfarliga och explosiva varor 1. informera allmänheten om myndighetens verksamhet enligt artikel 17.2, 2. inrätta förfaranden enligt artikel 18.2, 3. utarbeta program för marknads kontroll, skicka underrättelser om programmen och göra dessa tillgängliga för allmänheten enligt artikel 18.5, 4. utföra de uppgifter som följer av artiklarna 20–22 och 23.2, och 5. samarbeta med andra i enlighet med artikel 24.4.	

**Myndigheten för
samhällsskydd och beredskap**

Datum
2015-11-20

Diariernr
2015-6261

8 (14)
Utgåva
1.0

Sektoriellt regelverk Lag	Förordning/föreskrift	Direktiv/ EU-förordning	Tillsynsuppdrag	Omfattning / Produktgrupper
	MSBFS (2010:4) om vilka varor som ska anses utgöra brandfarliga eller explosiva varor.			
	SÄIFS (2000:6) om gasapparater	Europaparlamentets och Rådets direktiv 2009/142/EG av den 30 november 2009 om anordningar för förbränning av gasformiga bränslen	Majoriteten av direktivets krav med undantag av skydd mot a) utsläpp av förbränningsgaser som finns genomfört i Kemikalieinspektionens regelverk, b) brännskada av varma ytor som är genomfört i Boverkets regelverk, c) skada av elektrisk ström som är genomfört i Elsäkerhetsverkets regelverk.	Produktgruppen omfattar gasapparater, för hushållsändamål i vid bemärkelse som matlagning, uppvärmning, kylning, tvätt, t ex gasolgrillar, och campingutrustning; samt delkomponenter till dessa som tillhandahålls separat, t ex styr- och reglerdon.
	SÄIFS (2000:4) om cisterner, gasklockor, bergrum, rörledningar för brandfarlig gas.			Omfattar även <i>slangar</i> för brandfarlig gas, t ex slangar från gasolflaska till grill
	SÄIFS (2000:3) om brandfarlig gas i lös behållare.		Nationellt regelverk, Även standarden SS-EN 9994:2006, harmoniserad under det allmänna produktsäkerhetsdirektivet 2001/95/EG (genomfört genom produktsäkerhetslagen), ska tillämpas på cigarettändare med gas som bränsle.	Omfattar små behållare som tändare.
	SÄIFS (2000:2) om hantering av brandfarliga vätskor.			Omfattar viss apparatur för, och behållare för förvaring av, brandfarlig vätska. Ex kaminer för fotogen och etanol (de senare kallas skorstensfria kaminer), bensindunkar, element och explosionssäkra kärl.
	MSBFS (2014:5) om cisterner och rörledningar för brandfarliga vätskor.			Produktgruppen omfattar de cisterner eller rörledningar som omfattas av MSBFS (2014:5). Konstruktion kontrolleras genom operativ tillsyn av kommunal nämnd och kontroll sköts av ackrediterade organ.

Sektoriellt regelverk Lag	Förordning/föreskrift	Direktiv/ EU-förordning	Tillsynsuppdrag	Omfattning / Produktgrupper
	SÄIFS (1986:2) om godkännande av explosiva varor och SÄIFS (1989:16) med allmänna bestämmelser om godkännande av explosiva varor samt bestämmelser om godkännande av elsprängkapslar.		Att explosiva varor som har nationellt godkännande uppfyller de krav som angetts	Explosiva varor enligt MSBFS (2010:4) om vilka varor som ska anses utgöra brandfarliga eller explosiva varor.
	SÄIFS (1997:4) om kontroll och utsläppande på marknaden av explosiva varor för civilt bruk	Rådets direktiv (93/15/EEG) om harmonisering av bestämmelserna om utsläppande på marknaden och övervakning av explosiva varor för civilt bruk		Produktgruppen omfattar sprängämnen och elsprängkapslar.
	MSBFS (2012:2) om identitetsmärkning och registrering av explosiva varor för civilt bruk	Kommissionens direktiv (2008/43/EG) om inrättandet av ett system för identifiering och spårning av explosiva varor för civilt bruk i enlighet med rådets direktiv (93/15/EEG). Ändrat genom Kommissionens direktiv (2012/4/EU)		Sprängämnen med undantag av bl a oförpackade sprängämnen
	MSBFS (2014:3) om pyrotekniska artiklar	Europaparlamentets och rådets direktiv (2007/23/EG) om utsläppande på marknaden av pyrotekniska artiklar	Upphör att gälla 1 juli 2015, ersätts av 2015:6 om tillhandahållande av pyrotekniska artiklar och ammunition Följande övergångsbestämmelser gäller dock: - Raketer som innehåller mer än 75 gram explosivämne (nettovikt)t får endast överlätas till den som har tillstånd för hantering. - Godkännanden för pyrotekniska utrustningar för fordon utfärdade i Sverige före den 4 juli 2013 gäller tills de löper ut	- Fyrverkeri; - pyroteknisk artikel (dvs föremål som innehåller pyroteknisk sats), - pyrotekniska sceneffekter - övriga pyrotekniska artiklar

**Myndigheten för
samhällsskydd och beredskap**

Datum
2015-11-20

Diariernr
2015-6261

10 (14)
Utgåva
1.0

			- Godkännanden för pyrotekniska sceneffekter och övriga pyrotekniska artiklar, som utfärdats i Sverige före den 4 juli 2013 gäller - dock längst till den 4 juli 2017.	
Sektoriellt regelverk Lag	Förordning/föreskrift	Direktiv/ EU-förordning	Tillsynsuppdrag	Omfattning / Produktgrupper
	MSBFS 2015:6 om tillhandahållande av pyrotekniska artiklar och ammunition	Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/29/EU av den 12 juni 2013 om Harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av pyrotekniska artiklar (omarbetning) samt Kommissionens genomförandedirektiv 2014/58/EU av den 16 april 2014 om inrättande av ett system för pyrotekniska artiklars spårbarhet enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/23/EG	Ikraft 1 juli 2015, utom 5 kap 4 och 11 §§ med krav på register med registreringsnummer mm för tillverkade eller importerade pyrotekniska artiklar Omfattar vissa undantag från godkännandekravet i 12 § LBE, kategorisering av pyrotekniska artiklar, krav på bedömning av överensstämmelse, försäkran och märkning, de ekonomiska aktörernas skyldigheter	pyroteknisk artikel (dvs föremål som innehåller pyroteknisk sats), dvs - fyrverkerier, - pyrotekniska sceneffekter och - övriga pyrotekniska artiklar
	SÄIFS 1992:2 om godkännande av fyrverkeripjäser och pyrotekniska sceneffekter.		Upphävd från 2013-07-03. Inga nya beslut fattas om godkännanden av oharmoniserade fyrverkerier för konsument. Befintliga godkännanden gäller - dock längst till 2017.	Produktgruppen omfattar fyrverkerier och pyrotekniska artiklar som ska godkännas innan de får hanteras.
	SRVFS 2007:2 om detektering av plastiska sprängämnen.		spårbarhetsmärkning	Plastiska sprängämnen
	MSBFS (2010:8) om aerosolbehållare	Europaparlamentets och rådets direktiv 75/324/EEG av den 20 maj 1975 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar beträffande aerosolbehållare ändrat genom	Upphör att gälla 19 mars 2014, Aerosolbehållare som innehåller blandningar och som är märkta enligt dessa regler får fortsätta att saluföras och överlätas fram till den 1 juni 2017	Aerosolbehållare med brandfarlig drivgas

		Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 219/2009 av den 11 mars 2009		
Sektorielt regelverk Lag	Förordning/föreskrift	Direktiv/ EU-förordning	Tillsynsuppdrag	Omfattning / Produktgrupper
LBE och förordning (2008:245) om kemiska produkter	MSBFS (2014:1) om aerosolbehållare	DIREKTIV 2008/47/EG om anpassning till följd av tekniska framsteg av rådets direktiv 75/324/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar beträffande aerosolbehållare	MSB har ansvar för marknadskontroll över att aerosolbehållares utförande, funktion och märkning uppfyller de krav som ställs genom – föreskrifter myndigheten meddelat med stöd av lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Tillsynsmandatet är ännu inte klart gällande aerosoler som inte omfattas av LBE	F.n. aerosolbehållare med brandfarlig gas som drivgas.
Lag (2006:263) om transport av farligt gods				
	Förordning (2006:311) om transport av farligt gods.		10 § p 5: MSB svarar för tillsynen av – transportabla tryckbärande anordningar	Transportabla tryckbärande anordningar (TPE)
	MSBFS (2011:3) om transportabla tryckbärande anordningar.	Rådets direktiv 1999/36/EG om transportabla tryckbärande anordningar; Kommissionens direktiv 2002/50/EG om anpassning till den tekniska utvecklingen av rådets direktiv 1999/36/EG om transportabla tryckbärande anordningar	Tekniska krav för behållaren samt påföljande märkning. Märkning på grund av innehåll omfattas av Kemikalieinspektionens marknadskontrolluppdrag.	TPED tex gasflaskor, tankar mm ämnade för transport av gas klass 2. Återkommande kontroll utförs av ackrediterat kontrollorgan, utom för engångsbehållare

4.3 Tolkningar och avgränsningar

Under tidigare år har otydligheter identifierats vilka lett till klarlägganden och vissa avgränsningar av MSB:s uppdrag.

- MSB ansvarar för nödraketer för användning på land (pyroteknisk anordning) medan Transportstyrelsen ansvarar för marina nödraketer,
- MSB:s regelverk omfattar kaminer vilka använder brandfarlig vätska som bränsle genom föreskrifterna SÄIFS 2000:2 om hantering av brandfarliga vätskor, och begreppet ”kamin” har av MSB tolkats omfatta produkter med effekt från 900 W,
- konstruktionen av tändare med gasformigt bränsle regleras i Sprängämnesinspektionens föreskrifter om brandfarlig gas i lös behållare SÄIFS 2000:3. MSB reglerar konstruktionskraven och Konsumentverket reglerar barnsäkerhet och leksaksliknande produkter.
- gasapparater som används som ”verktyg” som ogräsbrännare, bunsenbrännare, gasol drivna myggfångare omfattas inte av gasapparatdirektivet och regleras inte i MSB:s föreskrifter (SÄIFS 2000:6) om gasapparater och faller utanför MSB:s marknadskontrollmandat,
- gasapparater som regleras i SÄIFS 2000:6 omfattas av MSB:s regelverk även om de monterats i ett fordon eller en farkost.
- delar av gasapparatdirektivet är infört i Kemikalieinspektionens, Elsäkerhetsverkets respektive Boverkets regelverk.

5 Kontrollmetoder

5.1 Reaktiv marknadskontroll

I första hand genomförs påkallad reaktiv marknadskontroll, det vill säga kontroll av produkter som någon annan menar inte uppfyller alla krav. Detta innebär att handlägga ärenden, inom hela MSB: marknadskontrollbemyndigande, som inkommer dels genom anmälningar från privatpersoner, konkurrenter, andra myndigheter m.fl., eller genom RAPEX-systemet, EU:s system för snabbt informationsutbyte om farliga produkter. Kontroll sker främst genom **dokumentkontroll** och **okulär kontroll**. **Teknisk provning** kan förekomma.

5.2 Proaktiv marknadskontroll

Proaktiv marknadskontroll av produkter som MSB valt att kontrollera sker främst genom **dokumentkontroll** och **okulär kontroll**. **Teknisk provning** kan förekomma. Beslut om provning kommer i förekommande fall att fattas under verksamhetsåret.

5.3 Övriga insatser

MSB har för närvarande inga planerade insatser i **samarbete med Tullverket** för att motverka att felaktiga produkter kommer in från tredje land. Vi räknar med att det kan uppkomma behov av att Tullverket flaggar för att visst gods är på väg att passera tullgränsen, så kallad spärrläggning, men det är ännu oklart.

Ingen marknadskontroll planeras på **mässor eller utställningar**

6 Principer för urval av produkter att kontrollera

När det gäller produkter för reaktiv marknadskontroll handläggs ärenden inom hela ansvarsområdet, se avsnitt 5.1.

Urval för proaktiv marknadskontroll sker i flera steg. En årlig omvärldsbevakning ger förändringar över tid; exempelvis om någon produktgrupp orsakat olyckor eller visat på brister; ökat i användning eller funnit nya användargrupper, om produkterna har prioriterats ner under lång tid eller om lagstiftning har ändrats. Olycksstatistik används, som en del av bevakningen, när det är möjligt. Omvärldsbevakningen används för prioritering av produktgrupper för proaktiv marknadskontroll. Vilka produkter som sedan väljs ut är avhängigt av vilken kontrollmetod som används, exempelvis urval på plats eller virtuellt urval, val av viss undergrupp eller användningsområde mm.

I korthet har följande produkter ansetts ha ett **högt kontrollbehov**:

Fyrverkerier för konsument eftersom felaktiga produkter kan orsaka stor skada på människa och egendom. Varje år sker olyckor, enligt statistik. Dessutom finns nu nya harmoniserade produkter i Sverige. Delar av märkningskraven finns i KEMI:s regelverk.

Gasapparater för konsument eftersom utbudet ökat kraftigt. Det finns såväl säljare som köpare som är ovana vid gasol och vid kontroll av produkter har brister påvisats, ibland av allvarligt slag. Fysisk och okulär kontroll kan utföras av MSB, vid provning kan brister som påvisas vara reglerade i KEMI:s alternativt i Boverkets eller Elsäkerhetsverkets regelverk.

Cigarettändare med gasformigt bränsle är en mycket vanlig produkt som kan orsaka brand och svåra skador om produkten inte uppfyller kraven. Det finns indikationer på att det kan finnas cigarettändare på marknaden som inte uppfyller kraven.

Aerosoler Produktgruppen marknadskontrollerades 2015 men antalet produkter är stort och det kan förväntas finnas ett flertal produkter med felaktig överensstämmelsemärkning kvar på marknaden.

Engångsbehållare för gas (transportabla tryckbärande anordningar) eftersom de ibland är felaktigt antagits vara aerosoler av ekonomiska aktörer. MSB kontrollerar endast behållaren, innehåll regleras av annan myndighet.

Skorstensfria kaminer vilka kan orsaka brand eller svåra skador om de inte uppfyller kraven. Produktgruppen är nationellt reglerad men mandat för harmonisering av standard är under utarbetande.

Följande produkttyper anses ha ett lågt kontrollbehov:

- Explosiva varor för civilt bruk dvs sprängämnen som framför allt används vid gruvbrytning och i byggbranschen av professionella användare,
- Pyrotekniska artiklar för fordon och fyrverkerier för professionell användning,
- Transportabla tryckbärande anordningar av flergångstyp där återkommande kontroller genomförs av kontrollorgan.

7 Samverkan

Behov finns främst av samarbete och samverkan med andra myndigheter som kontrollerar samma produkter som MSB exempelvis med:

- de svenska myndigheter i vars lagstiftning gasapparatdirektivet är genomfört i svensk rätt – syfte ställa krav på funna brister av alla slag på samma gång
- de systemmyndigheter inom EU/EES vars produkter sammanfaller – syfte ökad effekt av åtgärd samt likformighet i kravställande och prioritering
- Tullverket med syfte att förhindra införsel av felaktiga produkter till Sverige.

8 Kostnader/resurser

1,5 årsarbetskrafter är avsatt för marknadskontroll. I arbetet ingår såväl operativt arbete som rapportering och visst administrativt arbete exempelvis kring Marknadskontrollrådet. Även annat samarbete nationellt och, i undantagsfall, internationellt kan förekomma.

Kostnaden för MSB:s marknadskontroll är beräknad till ca 1 050 000 SEK. Här ingår vissa resekostnader. För teknisk provning finns inga reserverade medel 2016. Teknisk provning kan ändå genomföras om behov uppstår genom att enskilda beslut fattas under verksamhetsåret.